

STABIEL
DIENSTBAAR
DIALOOG
BETROUWBAAR
DIVERS
TRANSPARANT
DUURZAAM

Toekomstgericht Bankieren

Maatschappelijk Statuut
Code Banken
Gedragsregels

Sector in verandering

Een bank is geen gewoon bedrijf. Onze klanten – en de samenleving als geheel – moeten kunnen rekenen op stabiele, dienstbare en betrouwbare banken. Daarom is het van essentieel belang dat banken, individueel en als sector, een evenwichtige en herkenbare koers varen. Een koers die niet eenzijdig wordt bepaald door slechts één belang maar die is gebaseerd op een afweging van de belangen van alle stakeholders (klanten, medewerkers, aandeelhouders, andere kapitaalverschaffers en de samenleving als geheel).

Ongekend veranderingsproces

Het functioneren van banken is een belangrijk onderwerp van de maatschappelijke discussie. Terecht, want we hebben allemaal met banken te maken. Het is zaak te voorkomen dat in de toekomst overheidsingrijpen nodig is om de continuïteit van banken en het financiële systeem te garanderen. Sinds 2008 zijn er concrete maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat de rekening voor excessief risicovol gedrag van partijen in het financiële systeem niet meer bij de belastingbetaler terecht komt.

De bancaire sector is bezig aan een ongekend veranderingsproces. Sinds het uitbreken van de financiële crisis in 2008 wordt er op vele niveaus, door wetgevers, toezichthouders, maar zeker ook door banken zelf, hard gewerkt aan een stabiel en minder risicovol financieel systeem. De maatschappelijke kernfunctie van banken, het aantrekken van spaargelden en het uitzetten daarvan in de (reële) economie via beleggingen en leningen aan consumenten en bedrijven, is daarbij leidend.

Hoewel de veranderingen van bank tot bank verschillen, is een aantal trends duidelijk waarneembaar: internationaal opererende instellingen concentreren zich meer op hun thuismarkt(en), balansen worden verkort, buffers worden versterkt, het aanbod van producten en diensten wordt vereenvoudigd, er wordt veel nadruk gelegd op aanscherping van het risicomanagement, het beloningsbeleid van banken wordt versoerd en staat het klantbelang nadrukkelijk centraal.

Transparantie

Maar daarmee zijn we er nog niet. De maatschappelijke discussie gaat ook over de rol van banken in de samenleving.

Over wat banken kunnen bijdragen aan de financiering van het bedrijfsleven, klein en groot, het functioneren van de woningmarkt en bij brede maatschappelijke projecten zoals de verduurzaming van onze energievoorziening. Tegelijk is het een realiteit dat het vertrouwen in banken nog steeds laag is en het handelen van banken kritisch wordt gevolgd. Door onder meer transparantie, klantgerichtheid en integriteit kan dat vertrouwen weer groeien.

Er is veel gebeurd, maar er is ook nog veel te doen. Voor de uitdagingen waar de sector voor staat bestaan geen eenvoudige oplossingen: er is tijd voor nodig, ook om ervoor te zorgen dat de gewenste cultuur van dienstbaar, duurzaam en integer bankieren wordt geïnternaliseerd. Dit vraagt inzet van de sector als geheel en de individuele banken in het bijzonder. De weg naar meer stabiliteit en minder risico's is echter onomkeerbaar ingezet.

Dialogoog met de samenleving

Het is dus een kwestie van zoeken naar een nieuwe balans. Dit kan geen eenzijdig proces zijn.

‘Het Maatschappelijk Statuut,
de **Code Banken** en de aan
de bankierseed verbonden
Gedragsregels vormen tezamen
het pakket genaamd
Toekomstgericht Bankieren.’

Wij zijn onderdeel van de samenleving en willen het gesprek over de rol van banken dan ook voeren, met onze klanten en met iedereen die zich betrokken voelt bij het streven naar een stabiele, dienstbare en betrouwbare sector. Juist in die dialoog met de samenleving is er nog veel te winnen.

Banken nemen daarin hun maatschappelijke verantwoordelijkheid en dragen bij aan het oplossen van maatschappelijke problemen, voor zover de financiële randvoorwaarden en regulering dat toelaten.

De Commissie Structuur Nederlandse Banken (de 'Commissie Wijffels') heeft in haar rapport (2013) belangrijke bouwstenen gelegd voor een verdere versteviging van Nederlandse banken. De commissie heeft in het rapport veel aandacht voor de stabiliteit van de sector en het belang van concurrentie en diversiteit in het Nederlandse bankwezen. De commissie riep banken ook op om in een Maatschappelijk Statuut vast te leggen welke rol zij in de samenleving willen spelen. Deze handschoen pakken de Nederlandse banken graag op.

Met de introductie van een Maatschappelijk Statuut, actualisering van de Code Banken en de brede invoering van een bankierseed (met daaraan verbonden Gedragsregels en tuchtsysteem) willen

wij tot uitdrukking brengen waar wij voor staan en waar wij op aanspreekbaar willen zijn in het lopende proces van vernieuwing; als individuele bank en als sector midden in de samenleving.

Toekomstgericht Bankieren

Het Maatschappelijk Statuut, de Code Banken en de aan de bankierseed verbonden Gedragsregels vormen tezamen het pakket genaamd 'Toekomstgericht Bankieren'. Het Maatschappelijk Statuut beschrijft de (gewenste) positie van de sector als geheel in de samenleving en de gedeelde waarden van de sector. De Code Banken borgt goed bestuur binnen iedere bank en de gedragsregels maken de verantwoordelijkheid van iedere individuele medewerker binnen de bank expliciet. Deze bouwstenen maken zichtbaar hoe de sector wil komen tot een integere, klantgerichte en duurzame sector. Het pakket wordt onderschreven door alle leden van de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB). Naleving van de regels zoals vastgelegd in de Code Banken en de Gedragsregels is echter beperkt tot banken met een zetel in Nederland. Buitenlandse banken leven de (zelf) regulering vanuit het land van herkomst na.

Nederlandse Vereniging van Banken
Gustav Mahlerplein 29-35
1082 MS Amsterdam
020 550 2888
www.nvb.nl

Maatschappelijk Statuut

Maatschappelijk Statuut

Nederland is nog altijd een welvarend land, maar staat nog voor aanzienlijke maatschappelijke en economische uitdagingen. De sinds de crisis ingezette afbouw van bovenmatige schuld-financiering van banken, bedrijven, huishoudens en de overheid is nog in volle gang. Tegelijkertijd zijn er grote financieringsvragen samenhangend met noodzakelijke investeringen in onze infrastructuur, de energievoorziening, de gezondheidszorg en de verbetering van het onderwijssysteem. Ondernemingen hebben behoefte aan financiering. En ons zeer internationaal georiënteerde bedrijfsleven vraagt om banken met een internationaal netwerk en voldoende schaalgrootte om gespecialiseerde diensten efficiënt en tegen relatief gunstige voorwaarden te kunnen leveren. Bankens spelen verder een belangrijke rol in een verantwoorde financiering van de woningmarkt.

Tegen de achtergrond van deze complexe uitdagingen is het cruciaal dat de samenleving kan blijven rekenen op een stabiele, dienstbare en betrouwbare bancaire sector die producten en diensten levert die aansluiten bij de vaak uiteenlopende wensen

van consumenten, bedrijven, instellingen en overheden. Dit stelt eisen aan de competenties van banken om de gemaakte beloften en verwachtingen waar te kunnen maken. Het is noodzakelijk marktomstandigheden te creëren die zorgen voor gezonde concurrentie op basis van een divers bankenlandschap en die voorzien in een voldoende gediversifieerd aanbod, bijvoorbeeld wat betreft type activiteiten en diensten, ondernemingsvormen en geografische spreiding.

In ons gemeenschappelijk streven naar een stabiele, dienstbare en betrouwbare bancaire sector hanteren wij daarom de volgende uitgangspunten:

De bankensector is pluriform en biedt klanten een divers keuzepalet

De Nederlandse banken hebben ieder een eigen missie, strategie en doelstellingen. Zij verschillen bovendien in omvang, soort activiteiten, ondernemingsvorm en geografische spreiding. Diversiteit binnen de bancaire sector is belangrijk om te waarborgen dat klanten over een optimaal palet aan keuzemogelijkheden beschikken. Naast een diverse bankensector draagt een divers personeelsbestand binnen de sector bij aan de kwaliteit van de dienstverlening.

De samenleving moet er op kunnen rekenen dat klanten voldoende keuzevrijheid hebben en dat er gespecialiseerde dienstverlening is voor klanten die daar behoefte aan hebben.

Banken zijn betrouwbaar, dienstbaar en transparant

Klanten van banken en de samenleving als geheel moeten kunnen rekenen op betrouwbare, dienstbare en transparante banken. Banken dragen zorg voor de continuïteit en betrouwbaarheid van hun dienstverlening en richten zich in hun bedrijfsvoering op de belangen van klanten en andere stakeholders.

Banken zijn transparant over de producten en diensten die zij aanbieden en wat de kosten en risico's hiervan zijn. Producten en diensten zijn afgestemd op de behoeften en het profiel van de klant. Bovendien wordt inzichtelijk gemaakt hoe het klantbelang centraal wordt gesteld. Het risicobeleid van een bank wordt gekenmerkt door een integrale aanpak, is transparant en is zowel op de korte als lange termijn gericht.

Bankmedewerkers zijn integer, deskundig en professioneel en dragen zorg voor een zorgvuldige behandeling van klanten en andere stakeholders

Banken vervullen een belangrijke rol ten dienste van consumenten, het bedrijfsleven en de publieke sector. Integriteit, deskundigheid en professionaliteit zijn daarom absolute voorwaarden voor iedereen die werkzaam is bij een bank.

Bij het uitoefenen van hun functie wordt van alle bankmedewerkers verwacht dat zij een zorgvuldige afweging maken tussen de belangen van klanten, samenleving, de bank zelf en haar medewerkers, kapitaalverschaffers en andere stakeholders van de bank.

Dit geldt in het bijzonder voor de zorgplicht jegens en dienstverlening aan klanten. Dit moet zowel in de cultuur, governance, bedrijfsvoering van banken als in relatie met de klant tot uitdrukking komen. Investment banking activiteiten en handel voor eigen rekening zijn daarom te allen tijde gerelateerd aan de dienstverlening aan klanten of het zorgvuldig beheren van risico's en zijn geen doel op zichzelf.

Vanuit hun maatschappelijke verantwoordelijkheid dragen banken bij aan een duurzame economie

De rol van banken komt onder meer tot uitdrukking in hun bijdrage aan de maatschappij. Een gezonde en duurzame economische ontwikkeling vergt een goed functionerende financiële sector en visa versa. Banken kunnen immers een belangrijke rol vervullen in het anticiperen op ontwikkelingen zoals de verduurzaming van de energievoorziening en de lange termijn houdbaarheid en kwaliteit van de gezondheidszorg. Bij een maatschappelijk verantwoorde taakopvatting hoort bovendien dat banken zowel collectief als individueel bijdragen aan opleiding en voorlichting gericht op het vergroten van het algemene kennisniveau over geldzaken in de samenleving. Zij ondersteunen hiermee dat klanten zelf beter verantwoorde financiële beslissingen kunnen nemen. Elke Nederlandse bank heeft als uitwerking van haar eigen missie en kernwaarden beleid op het gebied van duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het duurzaamheidsbeleid van banken volgt (internationale) richtlijnen en regelgeving.

‘De samenleving moet er op kunnen rekenen dat klanten voldoende keuzevrijheid hebben en dat er gespecialiseerde dienstverlening is voor klanten die daar behoefte aan hebben.’

Nederlandse Vereniging van Banken
Gustav Mahlerplein 29-35
1082 MS Amsterdam
020 550 2888
www.nvb.nl

Code Banker

Code Banken

Ons Maatschappelijk Statuut geeft aan hoe de bancaire sector haar rol en positie in de Nederlandse samenleving opvat en is richtinggevend voor onze positionering, de inrichting van onze organisaties, de formulering van interne reglementen, gedragsregels en codes en de uitoefening van onze werkzaamheden. Als zodanig is het Maatschappelijk Statuut dan ook complementair aan de Code Banken.

De Code Banken werd in 2010 geïntroduceerd om banken te committeren aan en verantwoording te laten afleggen over het zorgvuldig behandelen van hun klanten en het zorgdragen voor een evenwichtige afweging van de belangen van hun verschillende belanghebbenden. De code heeft sinds haar invoering een belangrijke functie vervuld. Inmiddels zijn veel principes uit de code met betrekking tot de raad van commissarissen, de raad van bestuur, het risicomanagement, audit en het beloningsbeleid in wetgeving vastgelegd. De invoering van deze code heeft er onder meer toe bijgedragen dat banken hun governance en risicomanagement hebben versterkt en het belang van de klant nadrukkelijker centraal stelden.

Bij de vernieuwing van de Code Banken is rekening gehouden met de aanbevelingen van de Monitoring Commissie Code Banken¹⁾, het rapport van de Commissie Structuur Nederlandse Banken²⁾, de kabinetsvisie Nederlandse bankensector³⁾ en de NVB-visie “Een nieuwe balans – Naar een dienstbare, stabiele en competitieve bankensector”⁴⁾. De principes uit de ‘oude’ code die al zijn vastgelegd in wet- en regelgeving komen niet meer terug in de nieuwe Code Banken. Vanzelfsprekend zullen de banken deze nationale en internationale regelgeving blijven naleven.

De Code Banken is van toepassing op in Nederland verrichte en op Nederland gerichte activiteiten van banken met zetel in Nederland die beschikken over een door De Nederlandsche Bank verleende vergunning als bedoeld in artikel 2:11 van de Wet op het financieel toezicht. Indien er sprake is van overlap of tegenstrijdigheid met internationale wet- en regelgeving of beleid van toezichthouders, heeft dat voorrang op zelfregulering zoals de Code Banken.

1 Zie www.commissiecodebanken.nl, onder publicaties.

2 <http://www.rijksoverheid.nl/regering/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/06/28/rapport-naar-een-dienstbaar-en-stabiel-bankwezen.html>.

3 <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/08/23/kabinetsvisie-nederlandse-bankensector.html>.

4 Zie <http://www.nvb.nl/publicaties/1936/visie-nvb.html>.

De nieuwe Code Banken beoogt – in samenhang met het Maatschappelijk Statuut en de, hierna te bespreken, introductie van bankierseed, gedragsregels en tuchtrecht – een belangrijke bijdrage te leveren aan het vertrouwen in de samenleving ten aanzien van banken en hun rol in de samenleving. De principes in de geactualiseerde code benadrukken daarom het belang van een beheerste en integere bedrijfsvoering van banken en werken dit belang uit in principes voor de raad van bestuur en de raad van commissarissen, adequaat risicomanagement, gedegen auditprocessen en een beheerst, evenwichtig en duurzaam beloningsbeleid.

Beheerste en integere bedrijfsvoering

Om haar positie als stabiele en betrouwbare partner te verkrijgen en te behouden, formuleert een bank een missie, een strategie en doelstellingen. Deze zijn gericht op de lange termijn en komen onder meer tot uitdrukking in het risicobeleid van de bank en het beleid ten aanzien van duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Bij het opstellen van een strategie, doelstellingen en beleid borgt een bank, op een wijze die past bij de aard, activiteiten en missie van de bank, dat belangen van stakeholders in kaart worden gebracht en zorgvuldig worden gewogen.

Een bank kiest haar positionering zodanig dat zakelijke belangen en de maatschappelijke rol die zij vervult, in elkaars verlengde liggen. Dat komt ook tot uitdrukking in de governancestructuur van de bank en is leidend bij de uitvoering van het op de missie, strategie en doelstellingen gebaseerde beleid van de bank.

De raad van bestuur en de raad van commissarissen zijn – met inachtneming van ieders taken en bevoegdheden – verantwoordelijk voor de inrichting van een goede governancestructuur en voor de naleving van deze governanceprincipes. De leden van die raden vervullen een voorbeeldfunctie voor alle medewerkers van de bank. In hun dagelijks handelen geven zij zich daar terdege rekenschap van. De raad van commissarissen beoordeelt jaarlijks de wijze waarop de leden van de raad van bestuur hun voorbeeldfunctie vervullen.

De raad van bestuur en de raad van commissarissen zijn – met inachtneming van ieders taken en bevoegdheden – verantwoordelijk voor het ontwikkelen, uitdragen en handhaven van standaarden in de bank met betrekking tot integriteit, moraliteit en leiderschap. Daarnaast dragen zij zorg voor goede ‘checks & balances’ en het borgen van een robuuste IT-infrastructuur, die essentieel is voor het functioneren van de bank.

Goede checks en balances betekent onder meer dat de compliance functie ook binnen de raad van bestuur en raad van commissarissen geborgd is.

De raad van bestuur bevordert verantwoord gedrag en een gezonde cultuur, zowel aan de top van de bank als door de hele organisatie heen. Hij heeft daarbij oog voor het belang van de klanten van de bank en andere stakeholders. De raad van commissarissen ziet daarop toe.

De uitgangspunten uit het Maatschappelijk Statuut gelden voor alle aangesloten banken. Deze uitgangspunten moeten in de organisatie van de bank worden geborgd en de bank betreft deze ook in contacten met haar stakeholders. Daarmee wordt inzichtelijk op welke wijze de bank omgaat met de uitgangspunten uit het statuut.

Alle medewerkers leven de op hen van toepassing zijnde formele regelgeving én zelfregulering na. De raad van bestuur en de raad van commissarissen zijn daar – met inachtneming van ieders taken en bevoegdheden – verantwoordelijk voor. De raad van bestuur is er verantwoordelijk voor dat de medewerkers bekend zijn en blijven met alle op de bank van toepassing zijnde regels,

waarden en normen en blijven daar de aandacht op vestigen. De raad van commissarissen ziet daarop toe.

Raad van commissarissen

De raad van commissarissen is zo samengesteld dat hij zijn taak naar behoren kan vervullen. Hij stelt een risicocommissie en een auditcommissie in. De leden van de raad van commissarissen zijn bereid en in staat om voldoende tijd voor hun taak vrij te maken en tonen inzet en betrokkenheid. Tegelijkertijd zijn zij kritisch en onafhankelijk.

Ieder lid van de raad van commissarissen is zich bewust van de maatschappelijke rol van een bank en van de belangen van de verschillende stakeholders. Voor de leden van de risicocommissie en van de auditcommissie van de raad van commissarissen gelden specifieke competentie- en ervaringseisen. Leden van de risicocommissie beschikken over grondige kennis van de financieel-technische aspecten van het risicomanagement of over de nodige ervaring die een gedegen beoordeling van risico's mogelijk maakt. Leden van de auditcommissie moeten beschikken over grondige kennis van financiële verslaglegging, interne beheersing en audit of over de nodige ervaring die een gedegen toezicht op deze onderwerpen mogelijk maakt.

De voorzitter van de raad van commissarissen ziet toe op de aanwezigheid van een programma van permanente educatie voor alle leden van de raad van commissarissen. Dit programma heeft tot doel de deskundigheid van de commissarissen op peil te houden en waar nodig te verbreden. De educatie heeft in ieder geval betrekking op relevante ontwikkelingen binnen de bank en de financiële sector, op corporate governance in het algemeen en die van de financiële sector in het bijzonder, op de zorgplicht jegens -en het belang van de klant, integriteit, IT-infrastructuur, risicomanagement, financiële verslaggeving en audit. Ieder lid van de raad van commissarissen neemt deel aan het programma en voldoet aan de eisen van permanente educatie. De beoordeling van de effectiviteit van het programma van permanente educatie maakt deel uit van de jaarlijkse evaluatie van het eigen functioneren van de raad van commissarissen.

Naast de jaarlijkse evaluatie van het eigen functioneren van de raad van commissarissen wordt dit functioneren eens in de drie jaar onder onafhankelijke begeleiding geëvalueerd. De betrokkenheid van ieder lid van de raad van commissarissen, de cultuur binnen de raad van commissarissen en de relatie tussen de raad van commissarissen en de raad van bestuur maken deel uit van deze evaluatie.

Ieder lid van de raad van commissarissen ontvangt een passende vergoeding in relatie tot het tijdsbeslag van de werkzaamheden. Deze vergoeding is niet afhankelijk van de resultaten van de bank.

Raad van bestuur

De raad van bestuur is zo samengesteld dat hij zijn taak naar behoren kan vervullen. Ieder lid van de raad van bestuur is zich bewust van de maatschappelijke rol van een bank en van de belangen van de verschillende stakeholders.

Een van de leden van de raad van bestuur heeft de taak de besluitvorming binnen de raad van bestuur op het punt van risicobeheer voor te bereiden. Het betrokken lid van de raad van bestuur is tijdig betrokken bij de voorbereiding van beslissingen die voor de bank van materiële betekenis voor het risicoprofiel zijn, in het bijzonder waar deze beslissingen een afwijking van de door de raad van commissarissen goedgekeurde risicobereidheid tot gevolg kunnen hebben. Het lid kan zijn/haar functie combineren met andere aandachtsgebieden, op voorwaarde dat hij/zij geen individuele commerciële verantwoordelijkheid draagt voor en onafhankelijk functioneert van commerciële taakgebieden.

Bij het uitoefenen van de risicobeheerfunctie wordt tevens aandacht besteed aan de impact die systeemrisico's mogelijk hebben op het risicoprofiel van de bank.

De voorzitter van de raad van bestuur ziet toe op de aanwezigheid van een programma van permanente educatie voor alle leden van de raad van bestuur. Dit programma heeft tot doel de deskundigheid van de bestuurders op peil te houden en waar nodig te verbreden. De educatie heeft in ieder geval betrekking op relevante ontwikkelingen binnen de bank en de financiële sector, op corporate governance in het algemeen en die van de financiële sector in het bijzonder, op de zorgplicht jegens en het belang van de klant, integriteit, risicomanagement, financiële verslaggeving en audit. Ieder lid van de raad van bestuur neemt deel aan het programma en voldoet aan de eisen van permanente educatie.

Risicobeleid

Het risicobeleid van een bank wordt gekenmerkt door een integrale aanpak, is transparant en is zowel op de korte als lange termijn gericht. Het risicobeleid houdt ook rekening met reputatierisico's en niet-financiële risico's.

De raad van bestuur van een bank is verantwoordelijk voor het risicobeleid van de bank en waarborgt een adequaat risicomanagement. De risicobereidheid wordt op voorstel van de raad van bestuur tenminste één keer per jaar ter goedkeuring aan de raad van commissarissen voorgelegd. Tussentijdse materiële wijzigingen van de risicobereidheid worden ook ter goedkeuring aan de raad van commissarissen voorgelegd.

De raad van commissarissen houdt toezicht op het door de raad van bestuur gevoerde risicobeleid. Daartoe bespreekt de raad van commissarissen het risicoprofiel van de bank en beoordeelt hij op strategisch niveau of kapitaalallocatie en liquiditeitsbeslag in algemene zin in overeenstemming zijn met de goedgekeurde risicobereidheid en of de bedrijfsactiviteiten in algemene zin passen binnen de risicobereidheid van de bank. Bij de uitoefening van deze toezichtrol wordt de raad van commissarissen geadviseerd door de risicocommissie van de raad van commissarissen.

Audit

De raad van bestuur van een bank draagt zorg voor systematische controle op de beheersing van de risico's die met de bedrijfsactiviteiten van de bank samenhangen.

Daartoe is binnen een bank een onafhankelijk gepositioneerde interne auditfunctie werkzaam. Het hoofd van die auditfunctie rapporteert aan de voorzitter van de raad van bestuur. Hij heeft ook een directe rapportagelijijn naar de voorzitter van de auditcommissie van de raad van commissarissen.

Tussen de interne auditfunctie, de externe accountant en de auditcommissie van de raad van commissarissen vindt periodiek informatie-uitwisseling plaats.

De interne auditfunctie neemt het initiatief om tenminste één keer per jaar met De Nederlandsche Bank en de externe accountant in een vroeg stadium elkaars risicoanalyse, bevindingen en auditplan te bespreken. De raad van bestuur en de interne auditfunctie van de bank bevorderen dat dit tripartiet overleg periodiek plaatsvindt. Daarbij streven zij naar een duidelijke afbakening van ieders taken en verantwoordelijkheden.

Beloningsbeleid

Een bank voert een zorgvuldig, beheerst en duurzaam beloningsbeleid, dat eenduidig en transparant is, in lijn met nationale en internationale regelgeving.

Het beloningsbeleid is primair gericht op de lange termijn en in lijn met het risicobeleid van de bank. Het wordt gekenmerkt door evenwichtige verhoudingen, zowel intern als extern, waarbij de verwachtingen van de verschillende stakeholders en het maatschappelijk draagvlak in ogenschouw worden genomen. Het houdt verder rekening met de relevante internationale context.

Het totale inkomen van een lid van de raad van bestuur van een bank ligt ten tijde van de vaststelling beneden de mediaan van vergelijkbare functies binnen en buiten de financiële sector, waarbij de relevante internationale context wordt meegewogen.

De variabele beloning van een lid van de raad van bestuur wordt vastgesteld in overeenstemming met nationale en internationale regelgeving.

De bankensector vindt het van belang om verwachtingen van belangrijke stakeholders en het maatschappelijk draagvlak mee te wegen bij het beloningsbeleid voor de Raad van Bestuur en transparantie te geven over de beloningsverhoudingen binnen de onderneming. In het beloningsbeleid voor de Raad van Bestuur van de bank licht de Raad van Commissarissen toe hoe de

verwachtingen van aandeelhouders en medewerkers en het maatschappelijk draagvlak zijn meegewogen en met welke referentiegroep vergeleken is. Banken betrekken de visie van de bestuurder op zijn/haar eigen beloning bij het formuleren van beloningsvoorstellen voor de bestuurder en publiceren de interne beloningsverhoudingen in het jaarverslag.

‘De invoering van deze code heeft er onder meer toe bijgedragen dat banken hun governance en risicomanagement hebben versterkt en het belang van de klant nadrukkelijker centraal stelden.’

Verantwoording en monitoring Code Banken

De vernieuwde Code Banken treedt in werking op 1 januari 2015 en is van toepassing op alle banken met een zetel in Nederland. Banken waarop de Code Banken van toepassing is en die deel uitmaken van een groep, kunnen onderdelen toepassen op het niveau van de entiteit die aan het hoofd staat van de desbetreffende groep.⁵⁾

De Code Banken staat niet op zichzelf, maar maakt deel uit van het volledige stelsel van nationaal en internationale regelgeving, jurisprudentie en zelfregulering. Bij de toepassing van de principes houdt een bank rekening met deze nationale en internationale context, met de maatschappelijke omgeving waarin zij functioneert en met de specifieke kenmerken van de bank en de groep waarvan zij eventueel deel uitmaakt.

5 In dat geval hoeven de banken die deel uitmaken van die groep de betrokken onderdelen niet op individuele basis toe te passen. Ook banken op wie het bepaalde in artikel 3:111 van de Wet op het financieel toezicht van toepassing is, behoeven de Code Banken niet op individuele basis toe te passen.

Toepassing van de Code Banken vindt bovendien plaats met inachtneming van een evenwichtige afweging van de belangen van de verschillende stakeholders. Waar verschillen dat rechtvaardigen, zal sprake kunnen zijn van een gedeeltelijke toepassing van de principes.

Transparantie

Iedere bank vermeldt elk jaar op haar website op welke wijze zij de Code Banken in het voorafgaande jaar heeft toegepast. Daarbij vermeldt de bank in hoeverre zij vooruitgang heeft geboekt bij toepassing van de principes. Ook geeft zij met concrete voorbeelden aan op welke wijze naleving heeft plaatsgevonden. Indien van toepassing geeft de bank gemotiveerd aan waarom een principe eventueel niet (volledig) is toegepast ('comply or explain').

Bepalend voor de werking van de Code Banken is niet de mate waarin deze naar de letter wordt toegepast (geen 'afvinkgedrag'), maar de wijze waarop een bank met de intenties van de waarden en de principes in de praktijk omgaat.

Monitoring

De naleving van de Code Banken wordt jaarlijks gemonitord door een door de NVB aan te wijzen onafhankelijke commissie. De monitoringcommissie doet tenminste eenmaal per jaar verslag van haar bevindingen aan de NVB. Deze bevindingen worden openbaar gemaakt.

Nederlandse Vereniging van Banken
Gustav Mahlerplein 29-35
1082 MS Amsterdam
020 550 2888
www.nvb.nl

Gedragsregels

Gedragsregels

In samenhang met de introductie van een Maatschappelijk Statuut en de actualisering van de Code Banken, heeft de Nederlandse bancaire sector bovendien het initiatief genomen de bankierseed voor alle medewerkers in te voeren.

De Nederlandse banken willen hiermee aangeven dat iedereen die in de sector werkzaam is, gehouden is aan de van deze verklaring verbonden gedragsregels voor een integere en zorgvuldige uitoefening van zijn/haar beroep. Medewerkers zijn persoonlijk verantwoordelijk voor het naleven van die gedragsregels en kunnen op niet-naleving daarvan worden aangesproken.

De bankierseed dient mede op grond van een wettelijke verplichting sinds het begin van 2013 te worden afgelegd door beleidsbepalers en toezichthouders binnen financiële instellingen. Het initiatief om alle medewerkers van banken de bankierseed te laten afleggen, moet een belangrijk instrument zijn om te komen tot de gewenste nieuwe cultuur in de bancaire sector.

Om er zeker van te zijn dat het afleggen van de eed niet vrijblijvend is, zal bovendien tuchtrecht worden ingevoerd. Medewerkers van banken worden daarmee aanspreekbaar voor de samenleving als geheel.

Voor wie gelden deze gedragsregels?

Deze gedragsregels gelden voor u als u in Nederland werkt bij een bank met een Nederlandse bankvergunning en die lid is van de NVB. Of als u werkt bij een bank die wil dat deze gedragsregels voor haar gelden. Deze gedragsregels gelden voor:

- de bestuurders van de bank;
- de commissarissen/interne toezichthouders van de bank;
- de medewerkers van de bank met een arbeidsovereenkomst;
- alle andere personen die werk bij de bank doen dat direct te maken heeft met het bankbedrijf.

Welke gedragsregels gelden voor u?

Hieronder staan de gedragsregels die voor u gelden in uw werk bij de bank. Omdat niet iedereen bij de bank hetzelfde werk doet, kan soms van de een meer worden verwacht dan van de ander.

Onder iedere gedragsregel staat een korte toelichting.

1 *U werkt integer en zorgvuldig*

Dit betekent onder andere dat u in uw werk

- eerlijk en betrouwbaar bent;
- verstrengeling van uw eigen belangen met de belangen van anderen voorkomt;
- de *schijn* van belangenverstrengeling voorkomt.

2 *U maakt een zorgvuldige afweging van belangen*

Dit betekent dat u in uw werk een zorgvuldige afweging maakt tussen de belangen van de klanten van de bank, de aandeelhouders, de leden, de obligatiehouders en de andere schuldeisers van de bank, de werknemers van de bank en de samenleving.

3 *U stelt de belangen van de klant centraal*

U stelt in de afweging van deze belangen de belangen van de klant centraal. Dit betekent onder andere dat u in uw werk

- klanten zo goed mogelijk informeert over producten en diensten en de risico's ervan;

- klanten geen producten of diensten aanbiedt die niet bij hen passen;
- eraan bijdraagt dat een product geen onverantwoorde risico's heeft voor een klant;
- eraan bijdraagt dat een product en de voorwaarden ervan begrijpelijk zijn voor een klant.

4 *U houdt zich aan de wet en andere regels die voor uw werk bij de bank gelden*

Dit betekent onder andere dat u zich in uw werk houdt aan de wet, reglementen, gedragsregels en instructies die voor uw werk bij de bank gelden.

5 *U houdt vertrouwelijke informatie geheim*

Dit betekent onder andere dat u geen vertrouwelijke informatie over klanten zonder hun toestemming aan een derde geeft. U geeft informatie over klanten alleen aan anderen als dat moet van de wet, de rechter of de toezichthouder. Ook maakt u in uw werk geen misbruik van informatie die u heeft.

6 U bent open en eerlijk over uw gedrag en kent uw verantwoordelijkheid voor de samenleving

Dit betekent dat u uw gedrag in uw werk laat toetsen aan deze gedragsregels.

7 U draagt bij aan het vertrouwen van de samenleving in de bank

Dit betekent onder andere dat u in uw werk geen risico's neemt die de bank en anderen in gevaar brengen.

Wat betekenen de gedragsregels voor u?

Gaat u vanaf 1-1-2015 bij de bank werken? Dan legt u binnen drie maanden de eed of belofte af aan een leidinggevende van de bank en gaan voor u de gedragsregels en het tuchtrecht gelden.

- 1 U houdt zich aan deze gedragsregels. Daarvoor legt u eenmalig een eed of een belofte af. Ook geldt voor u het tuchtrecht.
- 2 Werkt u al voor 1-1-2015 bij de bank? Dan legt u voor 31-12-2015 een eed of belofte af aan een leidinggevende bij de bank. De gedragsregels en het tuchtrecht gelden voor u vanaf het moment dat u de eed of belofte aflegt.
- 3 Gaat u vanaf 1-1-2015 bij de bank werken? Dan gelden de gedragsregels en het tuchtrecht voor u direct. En u legt binnen drie maanden een eed of belofte af aan een leidinggevende bij de bank.
- 4 Voor het afleggen van de eed of belofte gebruikt u het formulier dat hieronder staat. Dit staat in de Wet op het financieel toezicht. Voor ondertekening van het tuchtrecht gebruikt u de verklaring die hieronder staat.

Wat gebeurt er als u zich niet aan de gedragsregels houdt?

Houdt u zich niet aan de gedragsregels? Dan krijgt u te maken met het tuchtrecht.

- 1 Dit betekent dat personen of organisaties een klacht tegen u kunnen indienen. Als dat gebeurt, kunnen de <naam en tuchtcommissie> uw gedrag onderzoeken. In het tuchtreglement staat hoe de <naam en tuchtcommissie> dat onderzoek uitvoeren.
- 2 In het tuchtreglement staat ook wat er gebeurt als u zich niet aan de gedragsregels heeft gehouden. Bijvoorbeeld welke straf u kunt krijgen. Ook staat in het reglement wat u kunt doen als u het niet eens bent met <naam en tuchtcommissie>. U kunt dan in beroep gaan.

Vanaf wanneer gelden deze gedragsregels?

De NVB heeft deze gedragsregels vastgesteld op 30 september 2014. Hierboven staat vanaf wanneer de gedragsregels en het tuchtrecht voor u gelden. Let op! De gedragsregels en het tuchtrecht gelden niet voor uw gedrag van daarvoor.

Toelichting

De gedragsregels zijn gemaakt door de leden van de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB). De leden hebben de gedragsregels vastgesteld in de Algemene ledenvergadering van de NVB op 30 september 2014.

De leden van de NVB willen met de gedragsregels het volgende bereiken:

- vastleggen van het gewenste gedrag van iedereen die bij een bank werkt;
- aan de samenleving laten weten aan welke gedragsregels bankmedewerkers zich moeten houden;
- het vertrouwen van de samenleving in banken vergroten.

De leden van de NVB willen dat iedereen zich aan de gedragsregels houdt.

- Daarom legt iedere medewerker van een bank een eed of belofte af. Op deze manier zweren of beloven zij dat zij zich aan de gedragsregels houden.
- Houdt een medewerker van een bank zich niet aan de gedragsregels? Dan krijgt hij te maken met het tuchtrecht dat bij de gedragsregels hoort. In het tuchtreglement staat wat er dan gebeurt. Bijvoorbeeld welke straf een medewerker kan krijgen.

Formulier verklaring tuchtrecht

[naam betrokkene] verklaart zich te houden aan de gedragsregels en de handhaving van de gedragsregels en de uitoefening van de bevoegdheden op grond van het Tuchtrechtlement bancaire sector te erkennen;

Betrokkene

[handtekening betrokkene]

Bankierseed

Formulier eed/belofte

Ik zweer/beloof binnen de grenzen van mijn functie die ik op enig moment in de bancaire sector vervul:

- dat ik mijn functie integer en zorgvuldig zal uitoefenen;
- dat ik een zorgvuldige afweging maak tussen de belangen van alle partijen die bij de onderneming zijn betrokken, te weten die van de klanten, de aandeelhouders, de werknemers en de samenleving waarin de onderneming opereert;
- dat ik in die afweging het belang van de klant centraal zal stellen;

- dat ik mij zal gedragen naar de wetten, de reglementen en de gedragscodes die op mij van toepassing zijn;
- dat ik geheim zal houden wat mij is toevertrouwd;
- dat ik geen misbruik zal maken van mijn kennis;
- dat ik mij open en toetsbaar zal opstellen en mijn verantwoordelijkheid voor de samenleving ken;
- dat ik mij zal inspannen om het vertrouwen in de financiële sector te behouden en te bevorderen.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig! / Dat verklaar en beloof ik!

Op [datum], werd te [plaats] ten overstaan van [naam persoon ten overstaan van wie de eed of belofte is afgelegd], en in tegenwoordigheid van [naam andere vertegenwoordiger van de onderneming of branche- of beroepsorganisatie] de eed /belofte volgens bovenvermeld formulier afgelegd.

Tevens bevestigt [naam betrokkene] zich te houden aan de gedragsregels en de handhaving van de gedragsregels en de uitoefening van de bevoegdheden op grond van het Tuchtrechtlement bancaire sector te erkennen;

Betrokkene

[handtekening betrokkene]